

TA. Elkerbout, DE. Slot, EWP. Bakker, GA. Van der Weijden; Chlorhexidine mouthwash and sodium lauryl sulfate dentifrice: do they mix effectively or interfere?: a systematic review. Int J Dent Hyg. 2015 early view

Chloorhexidine en SLS: kan dat nu **wel of niet?**

Chloorhexidine (CHX) wordt in de mondzorg al ruim dertig jaar gebruikt als antiseptisch middel. Het algemeen geldend advies is om na het spoelen dertig minuten te wachten met poetsen. Maar er zijn ook onderzoeken die aantonen dat dit niet nodig is. Hoe zit het?

Tekst **Thérèse Elkerbout, Dagmar Else Slot en Fridus Van der Weijden, afdeling Parodontologie, ACTA**

Chloorhexidine (CHX) wordt gebruikt wanneer de eigen mondverzorging niet goed mogelijk is, bijvoorbeeld na een chirurgische ingreep of trauma. Ingrediënten van tandpasta's kunnen de werking van CHX nadelig beïnvloeden.

Veel tandpasta's bevatten Sodium Lauryl Sulphate (SLS), een oppervlakreactief reinigingsmiddel, dat mede verantwoordelijk is voor het schuimen van tandpasta. Voor haar promotieonderzoek deed Danielle van Strijdonck in 2012 onderzoek naar het gebruik van CHX in combinatie met een SLS-houdende tandpasta. De uitkomst van deze klinische onderzoeken was dat onder normale gebruiksomstandigheden dat prima samengaat. Dit is echter in tegenspraak met het algemeen geldende advies om tussen spoelen en tandenpoetsen minstens dertig minuten te wachten. De onderzoeksresultaten en het advies resulteren in een verwarrende situatie in de praktijk, zowel voor tandheelkundig professionals als bij apothekers. Een goede reden om de beschikbare onderzoeksliteratuur systematisch te beoordelen om tot een eenduidig, goed onderbouwd en onomstreden advies te komen.

Er is gezocht in verschillende elektronische databases naar gerandomiseerde klinische onderzoeken (RCT's). Onderzoek betreffende gezonde mensen (≥ 18 jaar) zonder orthodontische apparatuur of partiële protheses werden geïncludeerd. De artikelen moesten een beschrijving geven van een interventie met CHX spoeling in combinatie met een SLS houdende tandpasta (evt. als een SLS slurry - een tandpasta oplossing in water). Dit

werd vergeleken met het gebruik van een CHX spoeling alleen of in combinatie met een SLS-vrije tandpasta als controle groep. Na de zoekstrategie werden 83 artikelen gevonden waarvan er 4 voldeden aan alle inclusie criteria. Van de geïncludeerde studies werd de data verzameld en werd er een meta-analyse uitgevoerd.

Geen verschil

De meta-analyse laat zien dat als CHX-spoelmiddel gebruikt werd in combinatie met een SLS-slurry-oplossing er meer plaque aanwezig was dan in de controle-groep. Er was dan een significant verminderde werking van CHX. Er werd echter geen significant verschil gevonden in de groep die de SLS als tandpasta gebruikte om mee te poetsen in combinatie met de CHX-spoeling. Zowel op basis van de p-waarde als op het 95% betrouwbaarheidsinterval was er geen verschil. Op basis van een subgroepanalyse bleek er ook geen verschil meetbaar in relatie tot de volgorde waarin de CHX-spoeling en de SLS-houdende tandpasta werd gebruikt; eerst poetsen en dan spoelen of eerst spoelen en dan poetsen. De aanbeveling die naar aanleiding van de bevindingen geformuleerd kon worden werd beoordeeld op basis van de GRADE-richtlijn (Grades of Recommendation, Assessment, Development, and Evaluation). De grootte van het effect en kracht van de uitspraak werden ondermeer gewaardeerd op basis van de kwaliteit van het onderliggende onderzoek. Omdat de gevonden studies kwalitatief van gemiddeld niveau waren kan met enige voorzichtigheid gezegd worden dat dat CHX-spoelmiddel en SLS-tandpasta direct na elkaar gebruikt kunnen worden in de dagelijkse praktijk.